

בית המשפט המחוזי בחיפה
בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

27.2.2012

ע"א 49010-09-11
אורי שגיא נ' מנחם ברקוביץ

לפני השופט יצחק כהן

אורי שגיא

המערער

ע"י ב"כ עו"ד דרור ארד איילון

נגד

מנחם ברקוביץ

המשיב

ע"י ב"כ עו"ד רחל אוחנה

ספרות:

[א' שנהר, דיני לשון הרע \(תשנ"ז\)](#)

מיני-רציו:

* בימ"ש מחוזי קיבל ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום, בו נדחתה תביעה של המערער לחייב את המשיב לפיצוי בגין לשון הרע שהוציא עליו בקובעו, כי הסיטואציה שבה נכנס המשיב לחצריו של המערער וגידף אותו במהלך פגישה עיסקית עם אחרים מהווה לשון הרע על פי החוק.

* נזיקין – עוולות – לשון הרע

* נזיקין – פיצויים – שיעורם

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בו נדחתה תביעה של המערער לחייב את המשיב לפיצוי בגין לשון הרע שהוציא עליו.

בית המשפט המחוזי בחיפה, בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים, כב' השופט יצחק כהן, קיבל את הערעור, בקובעו כדלקמן:

הפסיקה הנוגעת לאיסורי לשון הרע, בזיקה לקללות וגידופים אינה אחידה. עם זאת קיימת פסיקה לפיה קללות וגידופים יקנו לאדם זכות לפיצוי.

במקרה דנן, המשיב נכנס לחצריו של המערער, בעת שזה היה עסוק בפגישה עם אנשים אחרים, והחל לגדפו. גם אם אין להניח שהיה בדברים שהמשיב השמיע כדי לגרום לאורחיו של המערער לחשוב שיש למערער קשר כלשהו לקהילת הקוקסינלים, הרי שהסיטואציה, מנקודת מבט אובייקטיבית, הייתה מבזה

ומשפילה, ובוודאי שהדברים שנאמרו על ידי המשיב היו "עלולים" (כלשון סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע) להשפיל את המערער ולבזותו בפני אורחיו.

פסק דין

1. ערער על פסק דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט מר אבישי רובס) מתאריך 30.11.2011 בתיק א' 3495-07-08, [פורסם בנבו].

2. בתביעה שהגיש המערער לבית משפט קמא, עתר המערער לכך שהמשיב יחויב לפצותו בגין לשון הרע שהוציא עליו בתאריך 23.7.2008.

בכתב התביעה נטען, כי בתאריך האמור התקיימה פגישה עסקית במבנה השייך למערער והמצוי בחצרו הפרטית. בפגישה נכחו המערער, שני אנשים עסקים ופועל העובד אצל המערער. נטען כי במהלך אותה פגישה התפרץ המשיב לחצרו של המערער ואמר לו "תחזיר את השרשרת שגנבת". המערער ביקש מהמשיב לעזוב את החצר, אך המשיב ניסה לתקוף את המערער באופן פיזי והמשיך לקרוא לעברו קריאות שונות. בכלל הקריאות, שהמשיב קרא לעבר המערער, קרא לו: "אני אהרוג אותך, אני ארצח אותך, אני אשרוף לך את הבית, אתה וכל החברים הקוקסינלים שלך". נטען כי רק התערבותם של האנשים שנכחו בפגישה, מנעה מהמשיב לתקוף פיזית את המערער, שכן אלה "הזיזו" את המשיב לעבר שער החצר.

עוד נטען בכתב התביעה, כי בחלוף מספר ימים, שמע המערער מאנשים שונים, כי הם מייחסים לו גניבת שרשרת ומנעול.

המערער טען אפוא בכתב התביעה, כי בהאשמתו בגניבת שרשרת ומנעול, כמו גם ייחוס חברים קוקסינליים למערער, יש משום הטחת אשמות שאין בהן אמת, והם משפילים ומבזים את המערער, ומהווים לשון הרע עליו.

3. לשם השלמת התמונה אעיר, כי המערער חבר אגודת "כפר ביאליק". המשיב הוא עובד האגודה, ובאחד הימים ביצע עבודה במבנה השייך לאגודה. במהלך עבודתו ראה המשיב את המערער מסתובב במקום. לאחר מכן, כאשר סיים המשיב את עבודתו במקום, וביקש לנעול את שער הכניסה בשרשרת והמנעול המשמשים לכך, לא מצא את השרשרת והמנעול, וחשד במערער כי הוא נטל אותם.

מכאן קצרה הייתה הדרך לאירוע שתואר על ידי המערער בכתב תביעתו, ואשר אירע לאחר שהמשיב הגיע לחצרו של המערער, ובשעה שהמערער היה עסוק בפגישה עם אנשים אחרים.

4. בית משפט קמא שקל את העדויות שנשמעו לפניו, וכן בחן את תיק החקירה שנפתח במשטרה בעקבות תלונת המערער. בסופו של דבר קבע בית המשפט בפסק דינו, כי לא הוכח שהמשיב האשים את המערער בגניבת השרשרת והמנעול, אלא רק דרש ממנו להחזיר אותם. על כן, בכל הנוגע לטענת המערער, כי המשיב האשים אותו בגניבת השרשרת והמנעול, בית משפט קמא דחה את תביעת המערער.

באשר לאמרה השניה, שעניינה חבריו "הקוקסינליים" של המערער, בית המשפט קמא קבע, כי היא לא יוחסה למערער אלא לחבריו. בנוסף לכך, בית המשפט מצא, כי יש לפרש אמרה זאת על הרקע הכללי בו נאמרה ונסיבות האירוע בכללותו. בית משפט קמא הוסיף וקבע:

"נראה שדבריו של [המשיב] היו חלק בלתי נפרד משטף קללות, גידופים וניבולי פה, אשר יצאו מפיו בעת סערת הרוחות והתלהטות האווירה בין שני הצדדים. אין ספק כי הדברים נאמרו מתוך כעס, על רקע סכסוך ארוך בין הצדדים, ואין לראות בהם יותר מאשר גידופים חסרי טעם. עם כל הצער, גידופים מעין אלה מהווים חלק מהחיים החברתיים במדינה ואין לראות בהם מעבר לכך, שהרי נמצא עצמנו מוצפים בתביעות שעילתן באמירות מסוג זה. אמנם הפסיקה הראתה נכונות להכיר גם בגידופים כב"לשון הרע" (ראה: א' שנהר, [דיני לשון הרע](#), תשנ"ז - 1977, עמ' 132 והאסמכתאות המפורטות שם). עם זאת, בענייננו, לאור הרקע הכללי בו נאמרה האמירה ונסיבות האירוע בכללותו, ניתן לקבוע כי אדם סביר ורגיל, לא היה מייחס לתובע ולחבריו את המשמעות המילולית של הביטוי "קוקסינל" או מקשר בין התובע לקהילה זו, אלא, רואה בכך חלק מיתר הקללות והגידופים שהוחלפו בין הצדדים באותו אירוע."

5. ככל שהדברים נוגעים לאמרה הראשונה, הנוגעת לחשדו של המשיב כי המערער העלים את השרשרת והמנעול, כי אז בית המשפט קמא קבע ממצא עובדתי, ולפיו המשיב לא האשים את המערער בגניבת השרשרת והמנעול, אלא רק דרש להחזירם. בממצא עובדתי זה, שנקבע לאחר בחינת כל חומר הראיות שהונח לפניו, לרבות החומר מתיק המשטרה, אין לדעתי מקום להתערב.

בא כוח המערער טען, כי די בכך שהמשיב דרש מהמערער להחזיר את השרשרת והמנעול, ובכך העמיד אותו בפני אורחיו כמי ששלח ידו בפריטים אלה שלא כדון, ובכך יש משום לשון

הרע עליו. ואולם, אין אני מקבל טענה זו. דרישה שאדם דורש מחברו, כי יחזיר לו דבר מה, אין בה כדי לביישו, להשפילו ולבזותו, ולא עולה ממנה כי המבקש מאשים את האדם בגניבת החפץ.

על כן, ככל שהדברים נוגעים לאמרה הנוגעת להיעלמות השרשרת והמנעול, הנני דוחה את הערעור.

6. שונה הדבר ביחס לאמרה השנייה, בה קרא המשיב לעבר המערער "אתה והחברים הקוקסינלים שלך".

אמנם, אמרה זו נאמרה בשעת כעס רב, ובסערת נפש גדולה, אך לא היה בה דבר זולת הרצון לגדף את המערער, להשפילו ולבזותו בנוכחות אורחיו. גם אם יש ספק בשאלה, האם הכינוי "קוקסינל", יש בו משום עלבון כשלעצמו, נראה הדבר שבחברה הישראלית של היום, כינוי זה נתפס כעלבון. נזכור, כי בסופו של דבר, המשיב לא השתמש בביטוי זה כדי להחמיא למערער. אזכיר בהקשר זה, שהמבחן אינו מבחן סובייקטיבי אלא מבחן אובייקטיבי, כלומר, אין בוחנים את הפרסום על רקע תחושתו הסובייקטיבית של הנפגע, המרגיש עצמו נפגע בעקבות הדברים שהוטחו לעברו, אלא יש לבחון כיצד החברה מקבלת את הדברים שבפרסום.

7. הפסיקה הנוגעת לאיסורי לשון הרע, בזיקה לקללות וגידופים אינה אחידה. עם זאת קיימת פסיקה לפיה קללות וגידופים יקנו לאדם זכות לפיצוי (וראו: [ע"א 534/65 מוצטפא דיאב נ' זכני דיאב, פ"ד כ\(2\) 269](#)). במקרה שלפנינו, המשיב נכנס לחצריו של המערער, בעת שזה היה עסוק בפגישה עם אנשים אחרים, והחל לגדפו. גם אם אין להניח שהיה בדברים שהמשיב השמיע כדי לגרום לאורחיו של המערער לחשוב שיש למערער קשר כלשהו לקהילת הקוקסינלים, הרי שהסיטואציה, מנקודת מבט אובייקטיבית, הייה מבזה ומשפילה, ובוודאי שהדברים שנאמרו על ידי המשיב היו "עלולים" (כלשון סעיף 1 [לחוק איסור לשון הרע](#), תשכ"ה – 1965) להשפיל את המערער ולבזותו בפני אורחיו.

אין אני שותף לחששו של בית המשפט קמא, כי הכרה באמירות מסוג זה כפרסומים אסורים, תגרור להצפת בתי המשפט בתביעות. ראשית, רוצה אני להאמין, שבמציאות הישראלית אנשים מכבדים זה את זה, ואינם נוהגים לקלל ולגדף זה את זה כדבר שבשגרה. עם זאת, ושמא טועה אני בהבנת המציאות, כי אז התערבות בית המשפט מתבקשת וביתר שאת, וזאת כדי להשיב מושגי יסוד של כבוד הדדי בין הבריות על מכונם.

8. כמו כן אין אני שותף לעמדתו של בית משפט קמא, שהדברים שנאמרו התייחסו לחבריו של המערער ולא למערער עצמו. המשיב קרא את הקריאות לעברו של המערער מתוך רצון לפגוע במערער ולא באדם אחר. הקריאה "אתה והחברים הקוקסינלים שלך" לא נועדה לפגוע באורחיו של המערער, אשר לא עשו כל דבר רע למשיב, אלא ביקשה לפגוע במערער, בבחינת, אמור לי מי חבריך ואומר לך מי אתה.

גם אם המשיב היה נתון בסערת רגשות, והתנהג מתוך כעס רב על כך שלא מצא את השרשרת והמנעול שהיו דרושים לו, וחשד במערער כי הוא היה זה שנטל אותם, עדיין אין להשלים עם התנהגותו. עם כל הכבוד למשיב, ועם כל הרצון לנהוג כלפיו בגישה סלחנית על רקע העובדה שהדברים נאמרו בשעת כעס רב, עדיין אין להשלים עם מצב שבו אדם יכנס לחצרים של אדם אחר, יקלל אותו ויגדפו, קל וחומר כאשר במקום נמצאים אנשים אחרים עמם הוא נושא ונותן.

9. על כן, הנני קובע, שהדברים שהמשיב קרא לעברו של המערער - "אתה והחברים הקוקסינלים שלך" – היו עלולים להשפיל ולבזות את המערער בעיני אורחיו, ועל כן המשיב בצע כלפי המערער עוולה לפי סעיף 7 [לחוק איסור לשון הרע](#).

10. ברגיל, היה מקום להשיב את התיק לשולחנו של בית משפט קמא, על מנת שישום את הנזק שנגרם למערער. ואולם, נראה לי, כי בנסיבות העניין אין לדבר הצדקה מעשית. ולפיכך, ולאחר ששקלתי את הראיות שהונחו לפני בית משפט קמא, הנני שם את נזקו של המערער, ומעמידו על הסך 3,000 ₪, כערכו לתאריך פסק דין זה.

11. **אשר על כל האמור לעיל, הנני מחליט כדלקמן:**

(א) הנני מקבל את הערעור, והנני קובע, כי המשיב הוציא לשון הרע על המערער בתאריך 23.7.2008.

(ב) הנני מחייב את המשיב לפצות את המערער בסכום של 3,000 ₪, כערכו בתאריך פסק דין זה.

(ג) הנני מבטל את הוצאות המשפט, שנפסקו לזכות המשיב בפסק הדין שניתן בבית משפט קמא. ככל שהמערער שילם למשיב את הוצאות המשפט שנפסקו בבית משפט קמא, על המשיב להחזירן למערער, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית החל מהמועד בו שולמו למשיב ועד להחזרתן למערער.

(ד) הנני מחייב את המשיב לשלם למערער הוצאות משפט, כולל שכ"ט עו"ד, בגין הדיונים בשתי הערכאות בסכום כולל של 8,000 ₪.

(ה) העירבון שהפקיד המערער להבטחת הוצאות הערעור, אם הופקד, יוחזר למערער באמצעות בא כוחו.

ניתן היום, ד' אדר תשע"ב, 27.2.2012, בהעדר הצדדים.

יצחק כהן 54678313-/-

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)